

Waterschap Noorderzijlvest
Accountantsverslag over het boekjaar 2017

STRIKT VERTROUWELIJK
**Aan de leden van het algemeen
bestuur van Waterschap
Noorderzijlvest
Postbus 18
9700 AA Groningen**

Datum: 25 april 2018

Onderwerp:
Accountantsverslag 2017

Ons kenmerk: 30000101

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2017. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2017, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw waterschap.

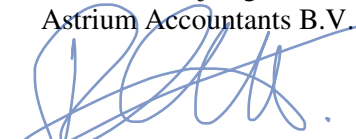
De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij hebben de jaarrekening 2017 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van Waterschap Noorderzijlvest.

Wij zullen deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 23 mei a.s. graag met uw auditcommissie bespreken en eventuele vragen die er zijn, beantwoorden.

Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2017. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Met vriendelijke groet,
Astrium Accountants B.V.

Drs. R.A.D. Knoester RA

INHOUDSOPGAVE

1. Kernpunten van de controle
  2. Geconstateerde fouten en onzekerheden
  3. Voorzieningen
  4. Analyse vermogen en resultaat
  5. Interne beheersing
  6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole
-

Bijlagen

- A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen
- B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening
- C: Disclaimer en beperking in gebruik

1 KERNPUNTEN VAN DE CONTROLE

1.1 Verloop van de controle	<p>De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging van 17 oktober 2017. In het najaar van 2017 voerden wij een interim-controle uit en in het voorjaar 2018 de controle gericht op de jaarrekening zelf.</p> <p>De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een controleverklaring bij de jaarrekening 2017. Deze controleverklaring hebben wij u op 25 april 2018 separaat toegezonden.</p>
1.2 Reikwijdte van de controle	<p>Met de opdrachtbevestiging van 17 oktober 2017 heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2017. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2017 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2017 voldoende voor de doelstelling van onze controle.</p>
1.3 Vermogen en resultaat	<p>Het gerealiseerd resultaat (i.e. het resultaat na mutaties in de reserves) bedraagt -/- € 562.000 (negatief) versus een begroot resultaat (na wijziging) van € 226.000 (positief). In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het vermogen.</p>
1.4 Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> • Astrium Accountants B.V. is onafhankelijk van Waterschap Noorderzijlvest en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. • Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en Waterschap Noorderzijlvest, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. • Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

1.5 Voorzieningen	<p>Toereikendheid van voorzieningen, zoals opgenomen in de jaarrekening, is een belangrijk toetspunt in onze controle. Daarnaast hebben we beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden die de verslagingswetgeving (BBVW) daaraan stelt. Onze conclusie is dat we een adequate onderbouwing hebben gekregen voor de voorzieningen, waaruit blijkt de voorzieningen toereikend zijn.</p> <p>In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op de controle van de voorzieningen.</p>																				
1.6 Goedkeurings- en rapporteringstolerantie	<p>De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2017 is € 769.900 (2016: € 740.000).</p> <p>Deze materialiteit vloeit voort uit het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijk voorgeschreven minimumvereisten.</p> <table border="1" data-bbox="537 639 1964 847"> <tr> <td colspan="3" data-bbox="546 639 1955 676">Goedkeuringstoleranties</td> </tr> <tr> <td data-bbox="546 676 1014 713">Fouten</td> <td data-bbox="1014 676 1487 713">1% van de totale lasten</td> <td data-bbox="1487 676 1955 713">€ 769.900</td> </tr> <tr> <td data-bbox="546 713 1014 750">Onzekerheden</td> <td data-bbox="1014 713 1487 750">3% van de totale lasten</td> <td data-bbox="1487 713 1955 750">€ 2.309.700</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="546 750 1955 786">Rapporteringstoleranties</td> </tr> <tr> <td data-bbox="546 786 1014 823">Fouten</td> <td data-bbox="1014 786 1487 823">7,5% van de goedkeuringstoleranties</td> <td data-bbox="1487 786 1955 823">€ 57.740</td> </tr> <tr> <td data-bbox="546 823 1014 847">Onzekerheden</td> <td data-bbox="1014 823 1487 847">7,5% van de goedkeuringstoleranties</td> <td data-bbox="1487 823 1955 847">€ 173.220</td> </tr> </table>			Goedkeuringstoleranties			Fouten	1% van de totale lasten	€ 769.900	Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.309.700	Rapporteringstoleranties			Fouten	7,5% van de goedkeuringstoleranties	€ 57.740	Onzekerheden	7,5% van de goedkeuringstoleranties	€ 173.220
Goedkeuringstoleranties																					
Fouten	1% van de totale lasten	€ 769.900																			
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.309.700																			
Rapporteringstoleranties																					
Fouten	7,5% van de goedkeuringstoleranties	€ 57.740																			
Onzekerheden	7,5% van de goedkeuringstoleranties	€ 173.220																			

2 GECONSTATEERDE FOUTEN EN ONZEKERHEDEN

2.1 Aanbestedingen	<p>Bij de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden en onze aanvullende werkzaamheden zijn een tweetal onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de aanbestedingsrichtlijnen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Levering grofvuilroosters. In 2016 is deze levering enkelvoudig aanbesteed in de veronderstelling dat er reeds een contract aanwezig zou zijn. Uit de uitgevoerde interne controle in 2017 is geconcludeerd dat de levering in 2016 ten onrechte niet Europees aanbesteed. De omvang van de kosten in 2016 en 2017 bedragen respectievelijk afgerond € 145.000 en € 213.000. In bijlage A hebben wij de omvang van de kosten 2017 aangemerkt als onrechtmatig. 2. Ondersteuning voor asset management. Vanaf 2013 is de ondersteuning enkelvoudig aanbesteed. Op basis van de omvang van de kosten over de afgelopen jaren zou ten aanzien van deze ondersteuning een Europese aanbesteding moeten plaatsvinden. De omvang van de kosten in 2017 bedragen afgerond € 91.000. In bijlage A hebben wij de omvang van de kosten 2017 aangemerkt als onrechtmatig.
2.2 Belastingopbrengsten	<p>Op 6 april 2018 heeft EY bij de door de gemeenschappelijke regeling Hefpunt opgestelde belastingverantwoording 2017 van Waterschap Noorderzijlvest een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Uit ons collegiale overleg met EY hebben wij vastgesteld dat er geen sprake is van ongecorrigeerde controleverschillen inde opgestelde belastingverantwoording.</p>
2.3 Fouten controle 2016	<p>Vanuit de controle van de jaarrekening 2016 ten aanzien van de netto vlottende schulden blijkt dat er onder de exploitatiekosten een bedrag van € 26.000 ten onrechte is opgenomen, omdat de hiermee samenhangende werkzaamheden/prestaties pas in 2017 hebben plaatsgevonden. Deze verplichting was daarom onterecht opgenomen in de jaarrekening 2016. Voor de controle 2017 betekent dit dat de exploitatiekosten ten onrechte niet in 2017 zijn verantwoord.</p>

3 VOORZIENINGEN

3.1 Vorzieningen

Wij hebben beoordeeld of de voorzieningen van Waterschap Noorderzijlvest toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van de verslaggevingsvoorschriften. Hierin is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd mogen worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Deze voorwaarden zijn ook, terecht, opgenomen in de waarderingsgrondslagen van het waterschap.

Uit onze controlewerkzaamheden blijken geen bijzonderheden. Het waterschap heeft deugdelijke onderbouwing aangeleverd voor de gevormde voorzieningen waardoor wij hebben kunnen concluderen dat de gevormde voorzieningen volledig en toereikend zijn verantwoord in de jaarrekening.

4 ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT

4.1 Vermogen en resultaat

Het BBVW kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Het waterschap mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van het waterschap is geweest (x € 1.000).

Resultaat 2017	Werkelijk	Begroting na wijziging
De totale baten over 2017 bedragen:	76.428	76.166
De totale lasten over 2017 bedragen:	76.990	75.940
Het resultaat bedraagt dan (saldo baten en lasten programma's):	-/- 562	226
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	632	590
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Over 2017 betreft dit:	1.015	1.007
Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (meer onttrokken aan de reserves dan er in gestort):	-/- 383	-/- 417
Gerealiseerd resultaat	-/- 945	-/- 191

De reserves van het waterschap zijn in 2017 met een bedrag van € 945.000 **afgenomen**. Dit komt overeen met het saldo van baten en lasten zoals dat is verantwoord in de programmarekening.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de omvang van de reserves van het waterschap het afgelopen jaar zijn afgenomen met € 945.000). Voor een gedeelte was hier in de begroting al rekening mee gehouden (€ 590.000 begroot, € 632.000 werkelijk). Middels bovenstaand overzicht willen wij u inzicht geven in de consequenties van eventuele dekking van uitgaven met de bestemmingsreserves. Een dekking van de uitgaven met de bestemmingsreserves heeft een daling van het eigen vermogen tot gevolg. Per ultimo 2017 is de omvang van het eigen vermogen voldoende, zoals ook is weergegeven in de paragraaf 'Weerstandvermogen'.

Wel is het van belang om met de consequenties inzake dekking van de toekomstige uitgaven middels onttrekkingen uit de bestemmingsreserves bij de vaststelling van toekomstige begrotingen rekening te houden.

5 INTERNE BEHEERSING

5.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2017

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in oktober 2017 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen het waterschap met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze management-letter d.d. 29 november 2017.

Uit onze interim-werkzaamheden blijkt dat het waterschap haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. In de managementletter zijn een aantal verbeterpunten opgenomen inzake het verdere beheer crediteurenstamgegevens, optimaliseren verplichtingenadministratie, integriteit betaalbestand en een onafhankelijke controle op het standenregister personeel.

Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u onze management-letter d.d. 29 november 2017.

6 OVERIGE BEVINDINGEN CONTROLE JAARREKENING

6.1 Wijziging in verslaggevingsvoor- schriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2017 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De vergelijkende cijfers 2016 in de jaarrekening 2017 zijn gelijk aan de vastgestelde jaarrekening 2016.
6.2 Bevestigingen van het dagelijks bestuur	Wij hebben van het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
6.3 Meningsverschillen met management of beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur van het waterschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
6.4 Normering topinkomens (WNT)	<p>De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 181.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.</p> <p>Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2017 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.</p>

6.5 Frauderisicoanalyse	<p>Het Waterschap Noorderzijlvest heeft een frauderisicoanalyse uitgevoerd. Voor onze controlewerkzaamheden heeft het waterschap hiermee voldoende inzicht gegeven in de wijze waarop aandacht besteed wordt aan het voorkómen van fraude. Wij zullen het onderwerp ‘fraude’ zoals gebruikelijk bespreken met de auditcommissie.</p>
6.6 Fraude als onderdeel van de accountantscontrole	<p>In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico’s in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.</p> <p>Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van Waterschap Noorderzijlvest. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken.</p> <p>Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.</p> <p>Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het ‘omzeilen’ van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.</p> <p>Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico’s van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2017 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.</p>
6.7 Begrotingsrechtmatigheid	<p>Een belangrijke element van de kaderstellende taak van het algemeen bestuur is het budgetrecht. Het algemeen bestuur heeft het recht om de budgetten toe te kennen. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het dagelijks bestuur belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het algemeen bestuur, zodat deze hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het dagelijks bestuur inbreuk maakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.</p>

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma. Op vier programma's is een begrotingsoverschrijding op de het saldo van het programma geconstateerd. Deze is in te delen in de categorieën, zoals genoemd in de kadernota van de Commissie BBV.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsoverschrijding	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig telt wel mee
P2 - Voldoende en gezond water	€ 145.000	€ 145.000	-
P3 - Gezuiverd water	€ 211.000	-	€ 211.000
P4 - Water en maatschappij	€ 118.000	€ 118.000	-
P5 - Bedrijfsvoering	€ 37.000	€ 37.000	-
Totaal	€ 511.000	€ 300.000	€ 211.000

De overschrijdingen zijn per programma goed herkenbaar in de jaarrekening opgenomen. We hebben de overschrijding op de programma P3 aangemerkt als begrotingsonrechtmatigheid.

	<p>P2 – Voldoende en gezond water Het hogere saldo op dit programma wordt met name veroorzaakt door een daling van de baten als gevolg van een lagere doorbelasting van eigen personeel op de projecten. Per saldo zijn de lasten op dit programma lager uitgevallen dan begroot. <i>Het hogere saldo betreft derhalve geen begrotingsonrechtmatigheid</i></p> <p>P3 – Gezuiverd water De overschrijding van de kosten is op hoofdlijnen het gevolg van een schadepost wegen een lekke leiding op vijf meter diepte op het transportstelsel Eelde (kosten € 338.000). In de gewijzigde begroting is het volgende omtrent de lekke leiding vermeld: <i>“Er is geen rekening gehouden met verhelpen van de calamiteit op het rioolgemaal Vries, waar we te maken hebben met een lekke leiding op vijf meter diepte. Vooralnog wordt ervan uitgegaan dat de herstelkosten beperkt zullen zijn en kunnen worden opgevangen binnen de bestaande budgetten.”</i> Uiteindelijk zijn de herstelkosten hoger uitgevallen en kunnen deze niet opgevangen worden binnen de bestaande budgetten. Hierdoor is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid, welke meetelt voor het accountantsoordeel.</p> <p>P4 – Water en maatschappij De overschrijding van de kosten is het gevolg van een hogere dotatie aan de voorziening bestuur en ww-kosten (voormalig) personeel. <i>De hogere dotaties aan deze voorzieningen zijn op gebaseerd op actuariële berekeningen en passen derhalve binnen het bestaande beleid. Derhalve telt de onrechtmatigheid niet mee voor het accountantsoordeel.</i></p> <p>P5 - Bedrijfsvoering De overschrijding van de kosten wordt veroorzaakt door een nagekomen last aan Hefpunt in verband met de implementatie van de nieuwe belastingapplicatie. Deze nagekomen last is begin februari 2018 bekend geworden. <i>De hogere lasten passen binnen het bestaande beleid van het waterschap, waarvoor niet op een eerder moment een begrotingswijziging ingediend kon worden. Derhalve telt de onrechtmatigheid niet mee voor het accountantsoordeel.</i></p>
<p>6.8 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving</p>	<p>Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.</p>

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	26.000	26.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
Onrechtmatigheid aanbestedingen	304.000	304.000
Begrotingsonrechtmatigheid	211.000	211.000
Totaal fouten	541.000	541.000
Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Totaal onzekerheden	0	0

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks als algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van het Waterschap Noorderzijlvest in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn signaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met het waterschap

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium Accountants, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en het waterschap die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening (vervolg)

Overzicht van overige Dienstverlening

N.v.t.

Bijlage C – Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van Waterschap Noorderzijlvest en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

WWW.ASTRIUMACCOUNTANTS.NL

